

NÁPADNÍČEK PRO PŘEDŠKOLÁKY Z MŠ PODLUŽÁNEK

ČARODĚJNICE

Cílem tohoto tématu je seznamovat děti s tradicí Slet čarodějnic. Upevňování poznatků o ochraně zdraví, nebezpečí požití jedovatých a neznámých rostlin, jejich účinků na zdraví. Propojení života rodiny s činností v MŠ, příprava čarodějnického kostýmu, vymýšlení jména čarodějnice. Rozvíjení fantazie dětí, experimentování s barvami. Hraní se slovy, rytmezování, vymýšlení rýmů.

1) Motivační pohádka a rozhovor

Seznamování s tradicí svátku 30. dubna - Pálení čarodějnic. Pálení čarodějnic patří k doposud k velmi živým zvykům. Filipojakubská noc z 30. dubna na 1. květen bývala jednou z magických nocí, kdy prý měly zlé síly větší moc než jindy. O půlnoci před sv. Filipem a Jakubem, kdy měly zlé síly moc škodit lidem, se daly nalézt četné poklady. Aby se hledající před silami bránil, musel mít při sobě květ z kapradí, svěcenou křídu a další předměty. Lidé věřili, že v povětrí poletuje spousta čarodějnic, které se slétají na sabat. Proto se této noci říká „noc čarodějnic“. Čarodějnice však nebyly jen zlé, těch, které znaly tajemství bylin, uměly zahánět nemoci a napravovat zlomeniny si lidé vážili. Bylinkářky - vědmy se vyznaly v tajích přírody. Věděly mnoho o působení rostlin, hub, kamenů, kovů, drahokamů, ale i barev a vůní.

BENEŠOVÁ, Alena. Kouzla a žerty čarodějky Berty. Praha: JUNIOR, 2004.

POHÁDKA:

O obrovi, který měl obrovské trápení

Je to dávno, kdy v hlubokém lese žil jeden obr Hugo. Nebyl vůbec zlý, měl rád děti, díval se, jak si hrají a snil o tom, že s nimi běhá, skáče nebo hraje na schovávanou. Ale jen se blížil k městu nebo k vesnici, země se otřásala a duněla. Lidé se ze strachu schovávali v domech, zavírali okna, zamykali dveře. Navíc ke všemu dospělí často děti obrem strašili. Chudák Hugo, obra se prostě všichni báli a nikdo neměl ani ponětí, že Hugo je tak hodný a moc opuštěný a nešťastný.

Zoufalý obr dlouho přemýšlel o svém obřím trápení, až nakonec dostal

nápad: všechno je proto, že je tak obrovský, musí se tedy zmenšit! To se snadno řekne, zmenši se, ale jistě to nepůjde tak snadno, jako když se při praní srazí ponožky. Naštěstí si vzpomněl, že v hlubokém lese za desaterými horami a pěti řekami žije jedna čarodějnice, která umí z malých rybek udělat velké kapry a z velkého hada žížalu.

Vydal se tedy za čarodějnici - přeskočil les, překročil řeky. Čarodějnice už pěknou chvíli slyšela obří kroky a celá vyděšená hledala úkryt v houštině. Obr co nejjemněji zaklepal na dveře její chaloupky a když se nikdo neozýval, nesměle nakoukl dovnitř.

„Pěkně prosím, ctihodná paní čarodějnice, nic vám neudělám, nebojte se, jen jsem vás přišel požádat o pomoc.“

Čarodějnice se po chvílce odvážíla vykouknout a řekla:

"Ráda bych ti pomohla, ale zmenšit velikána není jen tak. Obyčejná zaklínadla tady nepomůžou. Musím nahlédnout do čarodějnické knihy." Dlouho listovala, až nakonec našla předpis na vhodnou směs.

Muší ucho, kus žabince,
trochu medu dej do hrnce,
kousek křenu, hrst přesličky,
přidej sůl a tři mušličky.

Čarodějnice všechno nasypala do kotle a když byl kouzelný lektvar uvařený, dala ho obrovi vypít. Hugovi ani trochu nechutnal, ale vypil ho poctivě až do dna. A vtom se začal zmenšovat a zmenšovat. Šlo to tak rychle, že ho za chvíli nebylo ve vysoké trávě vidět.

"Toho nápoje jsi asi vypil moc a já jsem nic nevážíla, všechno jsem brala jen tak od oka," vzdychla čarodějnice.

"Co si teď počnu? Nemohla bys mě zase trochu zvětšit?" slabým hláskem zaškemral obřík - trpaslík.

Čarodějnice znovu dlouho listovala v učené knize a dala se do přípravy kouzelného odvaru.

Vrbový proutek, slzy krokodýlí,
muší křidélka, křídla motýlí,
zelíčko mladé, prastarou vodu,
zamíchej, podávej na prvním schodu.

Tentokrát neudělala chybu, Hugo se postavil na první schod u vchodu do čarodějnické chaloupky, vypil lektvar a začal se zvětšovat. Ne moc, jen akorát, aby byl právě tak velký jako obyčejný člověk.

"Hurá, hurá!" volal Hugo a poskakoval hned na jedné, hned na druhé noze a potom na obou. Kdyby tohle udělal, když byl ještě obrem, chaloupka čarodějnice by se sesypala jako domeček z karet.

"Ani nevíte, jak jsem vám vděčný," řekl. „Mohl bych taky já něco pro vás udělat?"

"To víš, že bys mohl," odpověděla. „Když teď vypadáš jako člověk, můžeš mně někdy dojít nakoupit. To víš, já se nerada ukazuji mezi lidmi, koukají po mě divně a dokonce se smějí mému klobouku."

Od té doby žil Hugo ve městě, mohl se kamarádit s lidmi, hrát si s dětmi a pravidelně nosil paní čarodějnici nákupy.

Otázky a odpovědi:

Byla čarodějnice v pohádce hodná nebo zlá? Podle čeho to poznáme?

Jak pomohla obrovi? Co k tomu potřebovala?

Děti odpovídají na naše otázky, mohou převyprávět i část příběhu.

Jak taková ježibaba či čarodějnice vypadá?

Rozvíjíme představivost a fantazii dětí - zařadíme práci s knihou, prohlížení pohádkových knih, vyhledávání ilustrací s obrázky čarodějnic.

Povídáme si s dětmi o pohádkách (i filmových), ve kterých vystupuje čarodějnice (Perníková chaloupka, O princezně Jasněnce a létajícím ševci, ...), jaké má čarodějnice vlastnosti, jaká zvířata k ní patří.

2) Náměty na výtvarnou a pracovní činnost

Kresba čarodějnice

Děti zkusí nakreslit svou čarodějnici uhlem na velkou plochu, nejlépe A3.

Poté pro ni společně vymyslete jméno: např. Bludimíra, Bambula, Hadrnice,..

Myš z papíru

Vyrobte si s dětmi čarodějnickou papírovou myšičku, je to opravdu jednoduché. :)

Budete potřebovat:

- Barevné papíry
- Lepidlo

- Nůžky

- Fix

Postup:

Vystříhnete proužek z černého papíru, dvě černé kolečka a dvě o něco menší kolečka na uši a ještě jedno o něco menší růžové kolečko na nos. Pak už jen vystříhnout ocásek a vousy a vše nalepit. (vše můžete vidět na obrázku)

Zdroj: <https://volnycasdeti.cz/clanek/roztomila-myska-z-papiru>

3) Rozvíjení smyslů

- *hmatový pytel - do pytle nashromáždíte vše co patří k čarodějnici (plyšáky typu kočka, had, myš, netopýr), plastové pavouky, kouzelnou hůlku, vařečku na lektvary, čarodějnický klobouk, atd. Dítěti zavážeme oči, tahá předměty z pytle a snaží se je rozpoznat.*
- *ingredience pro čarodějku - rozlišování koření, čerstvých bylinek (smyslové vnímání zrakem, čichem)*
- *můžeme připravit kousky ovoce či zeleniny, které by čarodějnice mohla přidat do lektvaru, děti je ochutnávají, rozpoznají podle chuti a pojmenují.*

4) Kouzelný lektvar

Vyrábění čarodějných lektvarů pomocí potravinářských barev (různé barvy, míchání odstínů), do sklenic můžeme také přidat dětské pochoutky - gumové medvídky, žížaly, lékořicové pendreky, nebo přpytky, flitry či barevné korálky, květy pampelišek, sedmikrásek, sušené bylinky, koření typu kurkuma, paprika, které dodají lektvaru barvu apod. Lektvar uzavřeme do skleničky s víčkem a doplníme štítkem s jeho názvem, které vymýšlíme společně s dětmi podle barev a použití nápojů - např. Čarodějný sen, Ohnivá voda, Ropuší sliz, Pavoučí nožky, Sluneční lektvar, Vlasorost.

Rýmování: Pro lepší fungování lektvaru musíme pronést zaklínadlo. Zkuste společně s dětmi trochu rýmovat a vymyslet vlastní zaklínadlo.

Ene mene bába,
at' je z tebe žába.

Čáry máry paprika,
Ted' je z tebe nešika

5) Písnička

Zkuste si společně zazpívat písničku o ježibabách. Pokud nezvládnete, zazpívejte si společně s dětmi na You tube:

<https://www.youtube.com/watch?v=Mn9GdFuPKik>

ČARODĚJNICE

Je - ži - ba - ba s je - ži - ba - bou na ko-peč-ku za Ji -hla-vou

ra - di - ly se, ra - di - ly, jak by nej-líp řá - di - ly.

Ref.

Čá - ry, má - ry, bas - ta fid - li, koš-tát-ko nás po - ne - se.

po - le - tí - me ja - ko ví - tr. Boj - te se nás, boj-te se!

2. Ježidědek vstal ze židle -
že poletí; vzal si vidle.
Jenže vidle neletí.
Proto - sláva koštěti!

Ref.: Čáry, máry,

6) Básnička

Naučte se zpaměti básničku:

HOUSENKA KOUZELNICE

Čára máry v dutém stromě,
housenka tam čaruje,
až vykouzlí krásné dílko
komu z vás ho daruje.

Čáry máry v tichém koutku,
čaruje tam dlouhou nit,
postýlku z ní uplétá si,
v kuklu chce se proměnit.

Čarovala až do jara,
až jí praskla postýlka,
housenka se proměnila
v překrásného motýlka

7) Cvičení motivované čarodějnicemi

- napodobujeme chůzi čarodějnice (stará, mladá), jak se plíží, když chce chytit děti, létání na koštěti, létání netopýra, skákání ropuchy, kočka - klek na čtyřech, kulatá záda
- chaloupka na kuří nožce - stoj na jedné noze, paže skrčit a vytvořit nad hlavou stříšku. Chaloupka se otáčí na místě vpravo a vlevo (točení trupem pomocí poskoků po jedné noze),
- možno použít do honičky - koho se čarodějnice dotkne, toho zakleje do chaloupky na kuří nožce.

Děti se seznámily s tradicí Pálení čarodějnic. Vyvrcholením celého týdne je „čarodějnický rej“. Děti se promění v čaroděje, čarodějky, čarodějnice a černokněžníky. Můžete si doma zasoutěžit v různých disciplínách (např. „let na koštěti“ - slalom, zdolávání překážek, vyhýbání se). Společně si užijte pálení ohně a opékání buřtů.

Zdroje: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/PV/2010/SLET-CARODEJNIC.html/>